

Pedagogika dona Boska



Tento učební materiál vznikl v rámci projektu *Inovace studijního programu Pastorační a sociální práce ETF UK (CZ.2.17/3.1.00/33279)* spolufinancovaného z prostředků Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu České republiky a rozpočtu hlavního města Prahy.



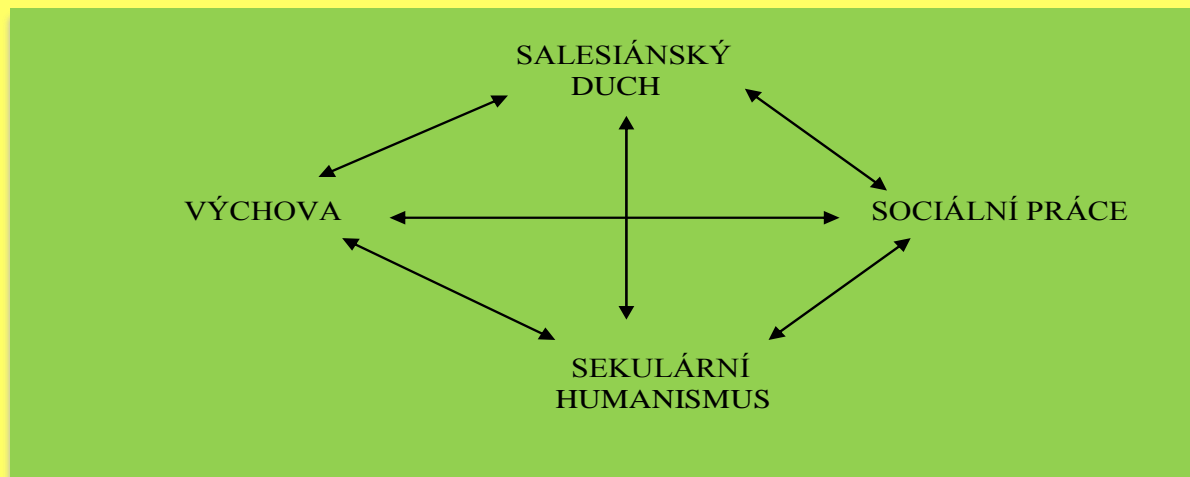
Evropský sociální fond – Operační program Praha Adaptability
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Salesiánská pedagogika

- *Obecně (historicky a celosvětově):*

Výchovný přístup, který vychází z pastoračních principů a z pedagogické praxe italského kněze dona Boska a který dále rozvíjejí Salesiáni dona Boska a jejich spolupracovníci

- *Konkrétně (v podmínkách České republiky dnes):*



Salesiánská pedagogika

- Část 1:
Don Bosco, jeho život a výchovné principy
- Část 2:
Aktualizace výchovných principů dona Boska do dnešní doby

Don Giovanni Bosco (1815-1888)



- 1815** - 16. srpna - narozen v osadě Becchi (asi 30 km od Turína)
- 1827** – odchod z domova za prací
- 1830-1835** – školy v Castelnuovo a Chieri
- 1835-1841** – studium teologie v Chieri
- 1841** – kněžské svěcení v Turíně
- 1841 – 1844** – postgraduální vzdělání pro kněze v Turíně
- 1845-1846** – pravidelné celodenní programy (tzv. oratoř) pro chudé chlapce (v neděli)
- 1847** – počátky prvního internátu
- 1853** – otevření prvního učiliště (řemesla)
- 1859** – otevření gymnázia
- 1869** – církevní povolení řádu salesiánů (definitivně až v r. 1874)
- 1875 - 1887** – rozšíření salesiánů do dalších zemí Evropy a Latinské Ameriky
- 1888** – smrt G. Bosca (31. ledna)

Prevence

- **sv. Augustin:** „chudobě je lepší předcházet, než řešit její důsledky“
- v oblasti sociální práce: francouzský humanista **Juan Luis Vive** (1492-1540), německý pietista **August Hermann Francke** (1663-1727)
- v pedagogice: **Johann Heinrich Pestalozzi** (1746-1827)
- v politice: aktuální v 1. pol. 19. stol.: **reakce na destabilizaci společenského systému francouzskou revolucí**

Prevence, *jak ji chápal don Bosco*

- Protiklad: ***prevence x represe***
- Charakteristické prvky: ***rodinné klima***
bdělost
integrálnost
 - rozum
 - laskavost
 - náboženství

Prevence – ambivalentní pojem

- omezující (negativní) dimenze – u dona Bosca: *assistenza occulata* (vycházel ze zkušenosti: „jinak to nejde“)
- motivující (pozitivní, animační) dimenze: *animace atraktivních volnočasových a vzdělávacích aktivit* (vycházel ze svého vztahu k mladým lidem a ze své víry v jejich dobré jádro)

Prevence sociální a pedagogická

- Sociální prevence u dona Boska: starost o celého člověka s jeho potřebami fyzickými, sociálními, psychickými i duchovními s cílem ***překonat nebo omezit fyzická nebo psychická nebezpečí a předejít sociální a kulturní exkluzi mladých lidí***
- Pedagogická prevence: „***vychovat dobré křesťany a poctivé občany***“

Teologická východiska

Teologická východiska salesiánské praxe

- teologické kořeny výchovné praxe dona Boska
- teologické akcenty ovlivněné 2. vatikánským koncilem
- aktuální priority katolické církve

Nové impulsy po 2. vatikánském koncilu

- Bůh, dárce života, *miluje život* a ve Vtělení přijímá a posvěcuje všechno lidské.
- Bůh *dává svobodu* a důvěru člověku, kterého zve jako partnera ke spolupráci na svém díle; výrazem této svobody je také náboženská svoboda.
- *Boží království se začalo uskutečňovat* Kristovým příchodem na tento svět a *křesťané mají zodpovědnost* za realizaci Božího království „zde a nyní“.
- *Diakonia (služba člověku) patří k jádru poslání církve* a vychází z lásky k lidem, která se neomezuje pouze na věřící, ale *vztahuje se nezištně na všechny lidi*.

Cíl výchovy dona Boska

„Poctivý občan a dobrý křesťan“

- podřizuje vše ve svém životě svému **konečnému cíli**, kterým je spása duše
- **poznává a miluje Boha** spravedlivého a milosrdného
- je **vzdělaný ve víře** a odvahou ji vyznává, je **věrný církvi**, a varuje se bludů a politického radikalismu
- je schopen se svou prací **aktivně zařadit do společnosti** a dobře využívá svého majetku
- stará se o svou **rodinu**, je **solidární** s chudými a trpícími
- zaujímá konkrétní místo ve společnosti a v církvi, jak to odpovídá vůli boží, potřebám bližních a jeho vlastnostem
- důvod k radostnému životu na zemi a k naději na šťastnou věčnost nalézá v **praktikování křesťanské lásky**, mírnosti, poslušnosti a skromnosti

Tři pilíře salesiánské výchovy

- **Rozum** – racionalita: vychovávaný je subjektem, který chápe cíl výchovy a podílí se na jeho dosažení
- **Laskavost** – amorevolezza – propojení lásky afektivní (filia) a láskou efektivní (agapé)
- **Náboženství** – autentický život z víry - bázeň Boží, přijímání svátostí a obětavost



*Na obrázku je budova Salesiánského střediska mládeže v Plzni
v roce 1991 před první rekonstrukcí*